

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Pr. 56/13.06.19
CAP
27

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-3712 din 28.06. 2019
La nr.56 din 13.06.2019

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte legislative (Legea nr.436-XVI/2006; Legea nr.246-XX/2018; Codul civil nr.1107/2002).

Anexă:

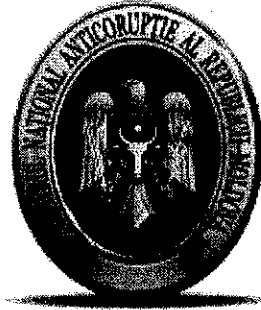
Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director interimar

Lidia CHIREOGLO

Ex: Dorina Galamaga
Tel:022 257-421

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	875
"01"	07
Ora	2019

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO19/5912 din 28.06.2019

la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte legislative (nr.436/2006 - art.39, nr.246/2018 - art.11/1, Codul civil)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*

- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Proiectul supus expertizei anticorupție a fost publicat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova (www.parlament.md), la data de 05.06.2019, fiind respectat termenul minim de 10 zile lucrătoare pentru prezentarea recomandărilor pe marginea proiectului, de către părțile interesate.

Astfel, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina oficială web indicată supra, precum și apreciind termenul pentru consultarea publică, transparența în procesul decizional a fost asigurată

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Analizând normele elaborate se constată că prin proiect se propune modificarea a trei acte legislative (art.39 alin.(1) lit.q) al Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală; art.11/1 al Legii nr.246/2018 privind procedura notarială; art.2224 și art.2226 alin.(3) ale Codului civil nr.1107/2002) în vederea instituirii (restabilirii) competenței secretarilor consiliilor locale de a desfășura anumite activități notariale.

În urma expertizei efectuate se constată că prevederile proiectului servesc scopului declarat de către autor în nota informativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Pe de o parte, proiectul promovează interesele cetățenilor din localitățile rurale de a beneficia de o procedură simplificată de efectuare a unor acte notariale (autentificarea/legalizarea actelor). Pe de altă parte, normele acestuia promovează interesele autorității publice locale de a atribui competențe persoanelor cu funcție de răspundere pentru a desfășura unele activități notariale, fapt ce va genera posibilitatea perceperii veniturilor la bugetul local.

Astfel, se consemnează că interesele promovate nu sunt în detrimentul interesului public, deoarece acestea vin să faciliteze procedura de desfășurare a unor activități notariale prin reducerea tarifelor, timpului, distanțe pentru cetățeni.

Cu toate acestea, este important de menționat că persoanele cu funcție de răspundere abilitate de a desfășura anumite activități notariale trebuie să fie apte, competente și responsabile, fapt ce presupune elaborarea unor acte normative acest sens, pentru a stabili exact procedura administrativă de selectare a acestor persoane, drepturile, obligațiile, precum și răspunderea pentru încălcarea legislației.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

În nota informativă autorul relevă scopul și condițiile ce au impus elaborare proiectului, finalitățile urmărite, principalele prevederi ale proiectului, evidențiază elementele noi, impactul proiectului și prezintă argumente corespunzătoare, în conformitate cu Legea nr.100/2017.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit autorului, implementarea acestui proiect de lege nu implică cheltuieli bugetare. Însă, analizând articolul IV din proiect, se stabilește că Guvernul, va suporta cheltuieli pentru organizarea unui proces de instruire amplă a secretarilor consiliilor locale privind desfășurarea activităților notariale, fapt ce presupune necesitatea alocării mijloacelor financiare în acest sens. Prin urmare, considerăm necesar concretizarea aspectelor respective în nota informativă.

Totodată, propunerea legislativă urmează să fie acceptată la nivelul Guvernului în vederea respectării prevederii constituționale statuate la art. 131 din Constituția Republicii Moldova - orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern. Avizul Guvernului în acest sens este o condiție imperativă și primordială, care are drept scop menținerea echilibrului bugetar.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textului proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
g) se evită tautologiile juridice;
h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări ce se referă la activitatea persoanelor cu funcție de răspundere abilitate ale autorităților administrației publice locale pentru a îndeplini următoarele activități:

- legalizarea semnăturilor de pe documente;
- legalizarea copiilor de pe documente și extraselor din ele;
- luarea măsurilor de pază a bunurilor succesoriale;
- autentificarea testamentelor;
- autentificarea procurilor pentru primirea pensiilor, indemnizațiilor, mijloacelor bănești repartizate acționarilor fondurilor de investiții nemutuale în proces de lichidare, fondurilor de investiții pentru privatizare în proces de lichidare, pentru primirea sumelor indexate la depunerile bănești ale cetățenilor în Banca de Economii, precum și pentru dreptul de înregistrare, transmitere în folosință și înstrăinare a dreptului de proprietate asupra cotelor valorice din bunurile întreprinderilor agricole;
- autentificarea contractelor de înstrăinare (vânzare-cumpărare, donație, schimb) a bunurilor imobile, inclusiv a terenurilor cu destinație agricolă.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de lege supus expertizei anticorupție are drept scop instituirea (restabilirea) dreptului de a desfășura anumite activități notariale pentru secretarii consiliilor locale.

Autorii respectă rigorile de transparență decizională. Nota informativă stabilește argumente pertinente și valabile pentru justificarea soluțiilor proiectului, însă fundamentarea economică-financiară a proiectului urmează să fie completată.

Prevederile proiectului sunt conforme interesului public și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului. Proiectul nu conține factori și riscuri de corupție.

28.06.2019

Dorina Galamaga

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Dorina GALAMAGA, Inspector principal